

ADVIES VAN HET INSTITUUT VOOR NATUURBEHOUD (A.2003/189)

Voorstel voor beplanting van de winterdijk ter hoogte van de nieuw aangelegde oeverzone te Mannekensvere

Datum : 8 oktober 2003
Auteurs: De Rycke Ann & Koen Devos
Vragen naar : De Rycke Ann, 02/558.18.32 of ann.de.rycke@instnat.be
Geadresseerde/aanvrager : Dhr. F. Dobbelaere (AWZ/WWK)

1. Inleiding

Op basis van het ontwerpvoorstel voor nieuwe oeverinrichtingen langs de IJzer tussen Diksmuide en Nieuwpoort opgemaakt in 1997 door het IN en IBW (IN.A.97.59/IBW.Wb.Adv.97.56), werden tijdens de zomerperiode van 2003 de inrichtingswerken uitgevoerd en eind september afgerond voor de oeverzone te Mannekensvere.

Deze nieuwe oeverzone is gelegen tussen kilometer 4,5 en 5,4 ter hoogte van Mannekensvere. De totale oeverlengte bedraagt 900 m. De inrichting betreft de aanleg van een nieuwe dijk 45 m landinwaarts zodat ruimte vrijkomt voor de aanleg van brede plasbermen. Ter hoogte van de IJzer werd de oorspronkelijke dijk plaatselijk afgegraven tot ongeveer 3,5 m TAW, zodat een vooroever de achterliggende plasberm beschermd tegen golfslag en de oorspronkelijke oevervegetatie behouden blijft. Er werden 3 plasbermen met zacht hellende oevers aangelegd; waarbij werd geopteerd voor de aanleg van één geïsoleerde plasberm en twee plasbermen in verbinding met de IJzer (zie figuur in bijlage).

Om zoveel mogelijk spontane ontwikkeling toe te laten werd er voor de plasbermen zelf geen aanplantingen voorzien. Kolonisatie van de plasbermen kan immers gebeuren via de bestaande oevervegetatie ter hoogte van de IJzer.

Op de dijken langs de IJzer komen struwelen voor met wilg (diverse soorten), gewone es, zwarte els, gewone vlier, meidoorn, sleedoorn en diverse soorten rozen. Omdat de plasberm en de nieuwe dijk gelegen zijn in een landbouwzone waar spontane struweelontwikkeling vooral wilgen zou opleveren, werd er in het oorspronkelijke ontwerp voor de dijklichamen een aanplant voorzien met doornstruweel (hoofdzakelijk sleedoorn). Om een stabilisatie van de taluds te verzekeren en distelontwikkeling te beperken, werden deze ingezaaid met een grasmengsel van 30 % Fioringras, 30 % Rood zwenkgras en 40 % Engels raaigras.

In paragraaf 2 volgt een voorstel tot beplanting van de nieuw aangelegde dijk.

2. Beplantingsplan

2.1 Te gebruiken plantgoed

Hoewel bij natuurontwikkelingsprojecten zoveel mogelijk gestreefd wordt naar spontane ontwikkeling, kan het aanplanten van streekeigen materiaal verantwoord zijn in natuurarme omgevingen. De aanplantingen dienen te gebeuren met streekeigen materiaal zodat floraverversing zoveel mogelijk wordt uitgesloten.

Het IBW (Maes & Rövekamp, 1998) verrichtte onderzoek naar autochtone boom-en struikvegetaties in Vlaanderen. Op basis van de resultaten van deze studie startte de VLM een kweekprogramma op voor de eigen aanplantingen in het kader van landinrichtingsprojecten. Momenteel is er een oogstoverschot van plantgoed (meidoorn, sleedoorn, rozen) met **oogstlocatie Elzendamme-Brabanthoek (IJzervallei)**; zodat het aangewezen is dit plantgoed te gebruiken (zie brief van de VLM in bijlage 2). Indien geen gebruik kan gemaakt worden van dit plantgoed zijn aanplantingen momenteel niet

aangewezen en kan dit beter uitgesteld worden tot er terug plantgoed afkomstig uit de IJzervallei beschikbaar is.

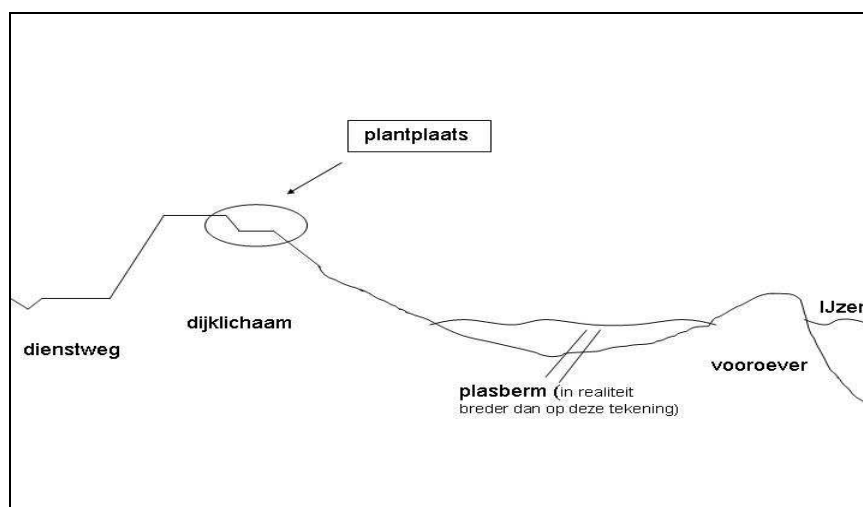
De beste plantperiode is oktober tot einds november.

2.2 Plantlokaties

Om in een zo natuurlijk mogelijke inrichting te voorzien wordt, in overleg met het IBW, voorgesteld om een verspreide, onregelmatige aanplant van hoofdzakelijk sleedoorn, en enkele meidoorns en rozen te verrichten op het dijklichaam. Vooral sleedoorn vormt ondergrondse uitlopers zodat ze bijkomend voor een stabilisatie van de dijken kunnen zorgen.

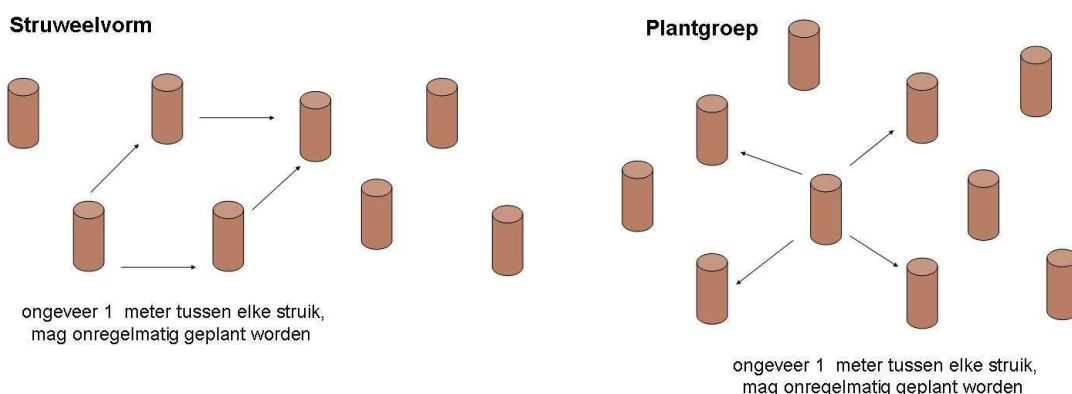
Op het planoverzicht (in bijlage) van de oeverinrichtingszone te Mannekensvere, werden de plantlocaties aangeduid met een nummer.

De aanplant gebeurt best op de laagste trap van het getrapte profiel van de dijkkruin en op het hoogste schuine talud (zie figuur 1).

Figuur 1. Schematische doorsnede van de oeverzone met aanduiding van de plantplaats.

Er worden tevens 2 plantwijzen voorgesteld: een struweelvorm en een groepje (zie onderstaande figuren), telkens in driehoeksverband.

Een verdere beschrijving van de te gebruiken soorten en de plantwijze wordt per locatie nummer verder in de tekst uitgewerkt.

Lokatie 1

Soort: Sleedoorn

Struweel van circa 50m : 80 stuks

Lokatie 2

Soort : meidoorn + sleedoorn

Groep van 2 meidoorn en 9 sleedoorn

Lokatie 3

Soorten : 70 sleedoorn, 10 meidoorn (meidoorn in 2 groepjes plaatsen tussen de sleedoorns)

Struweel van circa 40 m

Lokatie 4

Soorten : meidoorn, sleedoorn, rozen

Groepje van 2 meidoorn (samen plaatsen aan uitiende) en 8 sleedoorn, 3 rozen

Lokatie 5

Soorten : meidoorn + rozen

Groepje van 5 meidoorn en 3 rozen

Lokatie 6

Soorten : sleedoorn

Struweel van circa 30 m, 50 stuks sleedoorn + 8 rozen (onregelmatig verdeeld)

Lokatie 7

Soorten : sleedoorn, meidoorn

Struweel van circa 100 m, 180 stuks sleedoorn, 20 stuks meidoorn (1 groepje van 13 stuks en 1 groepje van 7 stuks tussen het sleedoornstruweel te plaatsen)

Lokatie 8

2 meidoorns ter hoogte van de bunker (noordoostzijde).

Voor de aanduiding van de effectieve plantplaatsen kan op korte termijn door het IN op terrein gegaan worden.

2.3 Totale hoeveelheden

Overzicht en aantallen van de aan te planten soorten :

Prunus spinosa (sleedoorn) : 397 stuks (à 0,25 euro/stuk = 99,25 euro)

Crataegus spec. (meidoorn) (*Crataegus laevigata*, *Crataegus monogyna* en *Crataegus x media*) : 41 stuks (à 0,25 euro/stuk = 10,25 euro)

Rosa spec.(rozen) (*Rosa canina* (var. *canina* en var. *dumalis*), *Rosa corymbifera*, *Rosa tomentella* en *Rosa pseudosabriuscula*) : 14 stuks (à 0,30 euro/stuk = 4,2 euro)

3. Referenties

Denayer B., Devos K., Decler K., Claus P. & E. Germonpré. Voorstel voor een natuurvriendelijke inrichting van drie oeverzones langs de IJzer. Advies Instituut voor Natuurbehoud IN.A.97.59/Advies Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer IBW.Wb.Adv.97.56.

Maes N. & C. Rövekamp. 1998. Oorspronkelijk inheemse bomen en struiken in Vlaanderen: een onderzoek naar autochtone genenbronnen in de Ecologische impulsgebieden; onderzoek in opdracht van AMINAL- Afd. Bos & Groen en het IBW.